

ПЛАНТАТОР

ЖУРНАЛ | ДВОМІСЯЧНИК

№ 6 (54) / 2020

AGROTIMES.UA

ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС

89396

РЕКОРДНИЙ УРОЖАЙ

ВИБИРАЄМО
ТЕПЛИЧНУ ПЛІВКУ

18 с.

КАРТОПЛЯНІ
ТЕХНОЛОГІЇ

56 с.

ПОЛІСЬКИЙ
НОВАТОР

90 с.

Урожайність гарбуза столового і агротехніка

У досліді визначали врожайність гарбуза столового за різної ширини міжрядь та доз добрив, використовували сорти гарбуза столового Яніна, Доля, Родзинка.

МИХАЙЛО ФЕДОРЧУК, д-р с.-г. наук, професор
Миколаївський національний аграрний університет
ГЕННАДІЙ КАРАЩУК, канд. с.-г. наук, доцент
ВАДИМ ІЛЬЧУК, аспірант
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Сорт відіграє головну роль в отриманні високих і стабільних урожаїв гарбуза столового. Водночас серед технологічних прийомів особливо важливе значення має фактор ширини міжрядь, який впливає на площу живлення, а значить, на ріст і розвиток рослин, фотосинтетичну діяльність і продуктивність посіву. Крім того, одним із головних елементів технології, застосуванням якого можна вплинути як на урожай плодів, так і на його якість, є мінеральні добрива. Відомо, що на їх частку в можливому прирості врожаю в незрощуваних умовах припадає до 50–55%. Отже, саме в оптимальному поєднанні зазначених факторів криється

Під час дослідів на гарбузах столових

значний резерв для збільшення врожайності та поліпшення якості плодів гарбуза.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Найбільш важливою властивістю промислового сорту є висока адаптованість його до конкретних ґрунтово-кліматичних умов. Вчені вивели нові високоврожайні сорти гарбуза, які найбільш пристосовані до умов вирощування на Півдні України.

Баштанні культури формують високий рівень врожаю за оптимальної схеми посіву і площі живлення. Так, оптимальна площа живлення і щільність, достатня освітленість і удобрений фон підвищують урожайність цих культур.

Серед агротехнічних прийомів вирощування гарбуза важливу роль відведено саме площі його живлення. Площу живлення визначають залежно від природних умов та біологічних особливостей сорту. У посушливих районах вона більша, порівняно з тими, де вологозабезпечення вище. В умовах Південного Степу гарбузи висівають із міжряддям 1,4, 2,1 м та відстанню між рослинами в ряду 0,7–1,4 м.

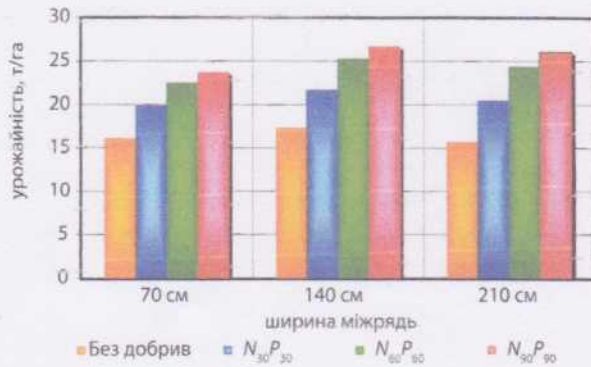
Незалежно від типу ґрунтів гарбуз позитивно реагує на внесення добрив. Рекомендовані дози мінеральних добрив у Степу – $N_{45-60}P_{60}K_{45-60}$ у Лісостепу – $N_{60}P_{60}K_{60}$. При ресурсному програмуванні на запланований урожай внесення фосфорних, калійних, а також азотних добрив проводять навесні повною дозою перед глибокою культивациєю.

Мета статті – розробка та удосконалення низки елементів технології вирощування гарбуза столового в умовах Півдня України.

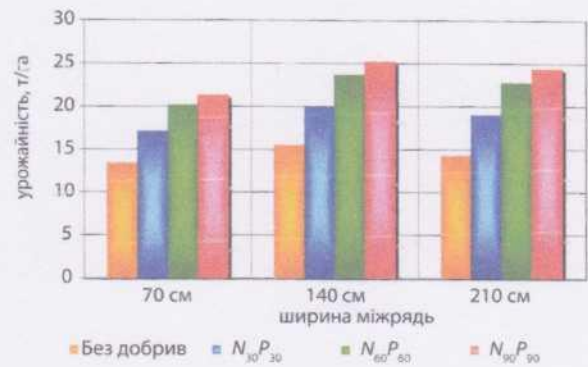
МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ

Об'єкт дослідження – рослини гарбуза столового, визначення урожайності гарбуза за різної ширини міжрядь та фону живлення. Предмет вивчення – сучасні сорти гарбуза столового Яніна (Південний інститут овочівництва і баштанництва), Доля (Дніпропетровська дослідна станція), Родзинка, урожайність плодів гарбуза залежно від різної ширини міжрядь та фону мінерального живлення.

Польові досліді проводили за методиками дослідної справи упродовж 2017–2019 рр. в умовах ТОВ ТД «Долинське» Чаплинського району Херсонської області. Дослід трифакторний:

Урожайність плодів гарбуза столового сорту Доля залежно від ширини міжрядь та дози добрив, т/га (середнє за 2017–2019 рр.)

Урожайність плодів гарбуза столового сорту Яніна залежно від ширини міжрядь та дози добрив, т/га (середнє за 2017–2019 рр.)

- фактор А – сорти: 1) Яніна; 2) Доля; 3) Родзинка;
- фактор В – ширина міжрядь: 1) 70 см; 2) 140 см; 3) 210 см;
- фактор С – дози добрив: 1) без добрив; 2) $N_{30}P_{30}$; 3) $N_{60}P_{60}$; 4) $N_{90}P_{90}$.

Повторність дослідів – чотириразова. Ґрунт дослідних ділянок – темно-каштановий слабосолонцюватий із низьким умістом рухомого азоту, середнім – рухомого фосфору й обмінного калію. Фенологічні спостереження та біометричні вимірювання проводили згідно із загальноприйнятими методиками.

Агротехніка проведення дослідів була загальноприйнятою для зони Південного Степу України, окрім факторів, що досліджувалися.

Попередник – пшениця озима. Після збирання попередника проводили лушення стерні у два сліди. Восени виорали на глибину 25–27 см. Навесні, після настання фізичної стиглості ґрунту, заборонували у двох напрямках на 4–6 см. Мінеральні добрива за схемою дослідів вносили під культувацію, яку проводили на глибину 12–14 см.

Висівали насіння в першій декаді травня широкорядним способом із шириною міжрядь за схемою дослідів. Щільність стояння рослин формували на рівні 9 тис. штук на 1 га в усіх варіантах дослідів. Урожай збирали після досягнення технічної стиглості плодів. Плоди збирали в один прийом поділянково в кожному повторенні окремо вручну.

Метеорологічні умови в роки проведення дослідів достатньо мірою відобразили кліматичну характеристику Південного Степу України, що дало змогу одержати достовірні експериментальні дані, сформувані висновки і дати рекомендації виробництву для цих ґрунтово-кліматичних умов.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Результатами наших дослідів встановлено, що в середньому за 2017–2019 рр. урожайність плодів столового гарбуза становила для сорту Доля 16,1–26,7 т/га залежно від ширини міжрядь та фону живлення рослин. Сорт Яніна сформував урожайність на 6,0–20,1% нижче залежно від досліджуваних

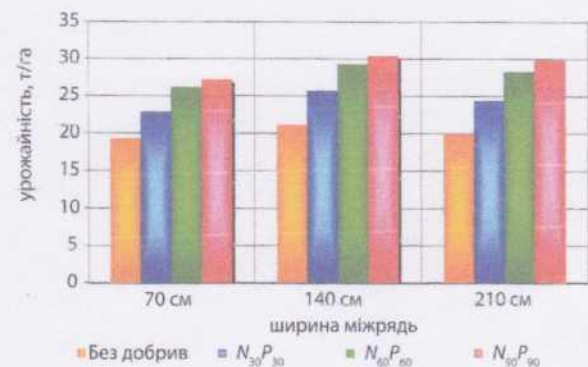
факторів порівняно із сортом Доля. Найвищою врожайність плодів була у сорту Родзинка і становила 19,2–30,3 т/га залежно від дози добрив та ширини міжрядь, що на 2,9–4,1 т/га вище за сорт Доля і на 5,1–5,9 т/га вище за сорт Яніна.

Отримані дані досліджень свідчать, що найвищий урожай плодів формується за ширини міжрядь 140 см. Під час посіву з шириною міжрядь 70 см урожайність плодів знижувалася для сорту Яніна на 2,1–3,9, Доля – 1,2–3,0, Родзинка – 1,8–3,2 т/га, а за ширини міжрядь 210 см – на 0,8–1,2, 0,7–1,6 та 0,5–1,3 т/га відповідно.

Застосування мінеральних добрив дозою $N_{60}P_{60}$ сприяло збільшенню врожайності плодів порівняно з варіантом без добрив. У середньому за три роки в сорту Яніна врожайність була вищою на 50,7–59,4, Доля – 39,8–55,4, Родзинка – 35,9–42,4%.

Зменшення дози добрив до $N_{30}P_{30}$ призвело до зниження врожайності плодів на 18,1–20,0, 13,1–16,6, 14,1–16,0%. Варто зазначити, що за збільшення доз внесення добрив з $N_{60}P_{60}$ до $N_{90}P_{90}$ отримали незначне підвищення врожаю: сорт Яніна 20,2–23,7 і 21,3–25,2, Доля – 22,5–25,3 і 23,7–26,7, Родзинка – 26,1–29,2 і 27,1–30,3 т/га відповідно.

Отже, за вирощування гарбуза столового в умовах Півдня України для формування врожаю плодів на рівні 25–30 т/га рекомендується висівати високоврожайні сорти Доля та Родзинка з шириною міжрядь 140 см на фоні внесення $N_{60}P_{60}$.

Урожайність плодів гарбуза столового сорту Родзинка залежно від ширини міжрядь та дози добрив, т/га (середнє за 2017–2019 рр.)